

یادداشت

آفت قاچاق لوازم خانگی

جلیل حاجی حسینی /زهراسادات روزافزای

قاچاق لوازم خانگی یکی از چالش‌های جدی اقتصادی و اجتماعی در بسیاری از کشورها به شمار می‌آید. این پدیده نه‌تنها بر اقتصاد داخلی تأثیرات منفی دارد، بلکه رقابت ناعادلانه‌ای را نیز در بازار ایجاد می‌کند.

علل قاچاق لوازم خانگی

۱. تفاوت‌های قیمتی: اختلاف زیاد قیمت کالاها در بازار داخلی نسبت به کشورهای همسایه، انگیزه اصلی برای قاچاق است. ۲. قوانین گمرکی سخت‌گیرانه: تعرفه‌های بالا یا محدودیت‌های وارداتی می‌تواند انگیزه قاچاقچیان را برای دورزدن قوانین افزایش دهد. ۳. تقاضای بازار: تقاضای بالا برای کالاهای خارجی که به دلایل مختلف مانند کیفیت یا برند معروفیت دارند، می‌تواند موجب قاچاق شود.

اثرات قاچاق

۱. ضرر اقتصادی: کاهش درآمد دولت از طریق تعرفه‌های گمرکی و مالیات‌های وارداتی. ۲. زیان تولیدکنندگان محلی: رقابت ناعادلانه با کالاهای قاچاق می‌تواند باعث آفت فروش و در نهایت تعطیلی کسب‌وکارهای قانونی شود. ۳. کیفیت و ایمنی: لوازم خانگی قاچاق ممکن است استانداردهای لازم را نداشته و خطرات ایمنی ایجاد کنند.

روش‌های مقابله با قاچاق

۱. اصلاح قوانین: کاهش تعرفه‌ها و تسهیل فرایند واردات می‌تواند انگیزه قاچاق را کاهش دهد. ۲. تقویت نهادهای نظارتی: افزایش ظرفیت و توانایی نهادهای مسئول برای مقابله با قاچاق. ۳. آگاهی‌سازی عمومی: افزایش آگاهی عمومی درباره مضرات کالاهای قاچاق.

تاثیر قاچاق لوازم خانگی در اقتصاد کشور

۱. کاهش درآمد دولت: قاچاق کالاها منجر به کاهش درآمدهای مالیاتی و عوارض دولت می‌شود. دولت نمی‌تواند بر روی مالیات بـر واردات یا فروش این کالاها حساب کند؛ در نتیجه، منابع مالی لازم برای سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها و خدمات عمومی کاهش می‌یابد.

۲. اختلال در بازار: ورود اجناس قاچاق، به‌ویژه در بازار لوازم خانگی، اغلب باعث کاهش قیمت‌ها می‌شود. این امر به نفع مصرف‌کنندگان است، اما تولیدکنندگان داخلی را تحت فشار قرار می‌دهد و ممکن است منجر به کاهش تولید و از بین رفتن مشاغل شود.

۳. تضعیف تولید ملی: قاچاق لوازم خانگی باعث می‌شود تولیدکنندگان داخلی با رقابت ناعادلانه‌ای مواجه شوند. این موضوع می‌تواند منجر به کاهش انگیزه سرمایه‌گذاری در بخش صنعت و در نهایت کاهش کیفیت محصولات داخلی شود.

۴. افزایش بی‌کاری: با کاهش تولید داخلی به خاطر رقابت با کالاهای قاچاق، میزان بی‌کاری در صنایع مرتبط با تولید لوازم خانگی افزایش می‌یابد. این موضوع می‌تواند به ناپایداری اجتماعی و اقتصادی منجر شود.

۵. بی‌اعتمادی به محصولات داخلی: وجود کالاهای قاچاق با کیفیت پایین ممکن است باعث بی‌اعتمادی مصرف‌کنندگان به محصولات داخلی شود و این نگرش می‌تواند به تدریج به کاهش فروش تولیدات ایرانی منجر شود.

۶. تاثیر بر کیفیت: اجناس قاچاق معمولاً استانداردهای کیفی پایین‌تری دارند و ممکن است به سلامت مصرف‌کنندگان آسیب برسانند. این موضوع نه‌تنها به مصرف‌کنندگان آسیب می‌زند، بلکه به اعتبار کلی صنعت نیز آسیب می‌رساند.

البته نباید نادیده گرفت که یکی از دلایل اصلی قاچاق لوازم خانگی، ممنوعیت واردات لوازم خانگی است که به منظور حمایت از تولیدکنندگان داخلی و کاهش وابستگی به کالاهای خارجی وضع شده است. این سیاست‌ها همچند با نیت حمایت از تولید داخلی طراحی شده‌اند، اما در عمل می‌توانند به افزایش قاچاق و فعالیت‌های غیرقانونی منجر شوند. علاوه بر این، برخی از تولیدکنندگان داخلی به بهانه صادرات، اقدام به ارسال لوازم خانگی به خارج از کشور می‌کنند و سپس همان کالاها را به‌عنوان لوازم خانگی خارجی به داخل کشور وارد می‌کنند. این نوع فساد اقتصادی نه‌تنها به تولیدکنندگان قانونی آسیب می‌زند، بلکه باعث افزایش قیمت‌ها و کاهش کیفیت کالاها در بازار داخلی می‌شود. پیامدهای قاچاق لوازم خانگی بسیار گسترده است.

از یک سو، این پدیده به تضعیف تولید داخلی و از سوی دیگر به افزایش بی‌کاری و نارضایتی اجتماعی منجر می‌شود. همچنین، قاچاق کالاها می‌تواند به کاهش درآمدهای مالیاتی دولت و افزایش هزینه‌های نظارتی منجر شود. در نهایت، برای مقابله با قاچاق لوازم خانگی، نیاز به اصلاح سیاست‌های وارداتی و تقویت نظارت بر بازار وجود دارد. ایجاد بسترهای قانونی و شفاف برای واردات و صادرات می‌تواند به کاهش این معضل کمک کند و به تولیدکنندگان داخلی این امکان را بدهد تا در یک محیط رقابتی سالم فعالیت کنند. در مجموع، قاچاق لوازم خانگی نه‌تنها به صنعت و تولید ملی آسیب می‌زند، بلکه پیامدهای منفی اقتصادی و اجتماعی گسترده‌ای در کشور ایجاد می‌کند. برای مقابله با این چالش‌ها، نیاز به اقدامات مؤثر در زمینه کنترل مرزها و بهبود شرایط تولید داخلی وجود دارد.

کامیاب ابوالقاسمی

تورم ونزوئلا نزولی شد

در دو دهه اخیر، ونزوئلا با یکی از شدیدترین بحران‌های اقتصادی در تاریخ خود مواجه بوده است. این بحران شامل تورم افسارگسیخته، کاهش تولید ناخالص داخلی، افزایش بیکاری و نارضایتی‌های اجتماعی می‌شود. حالا اما نرخ تورم ونزوئلا از نرخ تورم ایران کمتر شده است. بانک مرکزی ونزوئلا اعلام کرد که نرخ تورم نقطه به نقطه ونزوئلا در ماه سپتامبر با کاهش ۹.۷۵ واحد درصدی به ۲۵.۷۵ درصد رسیده است. تورم ماهانه ونزوئلا در سپتامبر نیز به ۰.۸ درصد رسیده است. براساس آخرین آمار منتشرشده، تورم نقطه به نقطه ایران در شهریورماه سال جاری معادل ۳۱.۲ درصد بوده است. اما چه عواملی سبب شد که تورم ونزوئلا در سال ۲۰۲۴ کاهش‌ی شود؟

کاهش تورم در ونزوئلا به معنای کاهش قیمت‌ها نیست، بلکه به معنای کاهش سرعت افزایش قیمت‌هاست. این پدیده که به آن کاهش تورم (disinflation) گفته می‌شود، نشان می‌دهد که هرچند نرخ تورم نسبت به سال‌های قبل کمتر شده، اما قیمت کالاها و خدمات همچنان درحال افزایش هستند، فقط با سرعت کمتری نسبت به قبل.

به طور مثال، در سال ۲۰۱۹ که تورم به اوج خود یعنی ۹۵۸۵ درصد رسید، قیمت‌ها به صورت افسارگسیخته و در بازه‌های زمانی کوتاه به شدت افزایش یافتند؛ به‌طوری‌که مردم قادر به پیش‌بینی حتی قیمت‌های روزانه نبودند. در آن زمان، یک کارگر معمولی ونزوئلابی با حقوق ماهانه فقط قادر به خرید مقدار بسیار کمی مواد غذایی بود که همین امر فشار زیادی بر معیشت خانوارها وارد می‌کرد. اما پس از سال ۲۰۱۹، با کاهش نرخ تورم به ۲۹۰۰ درصد در سال ۲۰۲۰ و در ادامه به حدود ۳۳۷ درصد در سال ۲۰۲۳ و ۲۵.۷ درصد در اکتبر ۲۰۲۴، شرایط نسبت به گذشته تا حدودی بهبود یافت. هرچند قیمت‌ها همچنان بالا می‌رفتند، اما مردم می‌توانستند با برنامه‌ریزی بیشتری خرید کنند و افزایش قیمت‌ها به اندازه قبل غافلگیرکننده نبود. یکی از دلایل این وضعیت این است که حتی با کاهش نرخ تورم، اثرات تورم قبلی همچنان پابرجاست. زمانی که یک کشور، تورمی بسیار شدید را تجربه می‌کند، قیمت‌ها به سطوح بسیار بالایی می‌رسند و حتی با کاهش تورم این قیمت‌های بالا تثبیت می‌شوند. به عبارت دیگر، تورم مانند یک فنر فشرده است که وقتی به نقطه اوج خود می‌رسد، هرچند ممکن است به تدریج فشار کمتری وارد کند، اما بازگشت به حالت اولیه به سرعت ممکن نیست.

از سوی دیگر، کاهش نرخ تورم در ونزوئلا به معنای این است که دولت موفق شده تا به صورت موقتی برخی از عوامل ایجاد تورم را کنترل کند؛ مانند کنترل قیمت‌ها، افزایش تولید نفت، یا کاهش تحریم‌های بین‌المللی. بااین‌حال، چالش‌های ساختاری همچنان وجود دارد و تا زمانی که این چالش‌ها برطرف نشود، هر لحظه امکان بازگشت به تورم بالا وجود دارد.

درواقع کاهش تورم بیشتر به معنای تثبیت نسبی شرایط بحرانی است و نه بازگشت به وضعیت عادی اقتصادی.

ماهیت تورم در ونزوئلا

تورم در ونزوئلا ترکیبی از فشار هزینه و فشار تقاضاست که به افزایش بی‌رویه قیمت‌ها منجر شده است.

فشار هزینه (Cost-Push Inflation) به افزایش هزینه‌های تولید اشاره دارد که شامل موارد زیر است:

۱. کاهش تولید داخلی: تولید نفت، که ستون فقرات اقتصاد ونزوئلاست، از سال ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۱ حدود ۹۰ درصد کاهش یافته و به زیر ۵۰۰ هزار بشکه در روز رسیده است. علل این کاهش شامل نبود سرمایه‌گذاری، تحریم‌های بین‌المللی و مدیریت ناکارآمد بوده است.

۲. تحریم‌های بین‌المللی: از سال ۲۰۱۷، تحریم‌های اقتصادی شدیدی از سوی ایالات متحده بر صنعت نفت ونزوئلا اعمال شد که صادرات نفت را از ۲.۵ میلیون بشکه

ونزوئلابی‌ها چگونه توانستند نرخ تورم را کاهش دهند؟

احیای ونزوئلا

در روز در سال ۲۰۲۴ به حدود ۳۰۰ هزار بشکه در روز در سال ۲۰۲۱ کاهش داد.

۳. نوسانات نرخ ارز: نوسانات شدید در نرخ ارز و وجود بازار سیاه برای ارزهای خارجی موجب افزایش هزینه واردات و در نتیجه افزایش قیمت‌ها شده است. برای مثال، نرخ ارز در بازار سیاه در سال ۲۰۲۰ به بالای ۴۰۰ هزار بولیوار برای یک دلار رسید، درحالی‌که در سال ۲۰۱۹ حدود ۶۰ هزار بولیوار بود.

فشار تقاضا (Demand-Pull Inflation) به افزایش تقاضا در مقابل عرضه محدود کالاها اشاره دارد:

۱. افزایش نقدینگی: دولت برای تأمین کسری بودجه اقدام به چاپ پول کرده که منجر به افزایش نقدینگی و تقاضا برای کالاها و خدمات شده است. رشد نقدینگی در سال ۲۰۲۲ به ۲۵۰ درصد رسید.

سپس یکی از عوامل کلیدی در افزایش تورم، رشد بی‌رویه نقدینگی است. براساس گزارش‌های بانک مرکزی ونزوئلا، حجم نقدینگی (M2) از سال ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۳ به صورت تصاعدی افزایش یافته است:

• ۲۰۱۵: ۱۰۰ میلیارد بولیوار

• ۲۰۲۰: ۱۰۰ تریلیون بولیوار

• ۲۰۲۳: ۱۰۰ میلیون میلیارد بولیوار

این افزایش نجومی نقدینگی ناشی از چاپ پول بدون پشتوانه برای تأمین کسری بودجه دولت است که منجر به کاهش ارزش پول ملی و افزایش تورم شده است.

۲. سیاست‌های حمایتی دولت: برنامه‌های حمایتی برای کمک به اقشار آسیب‌پذیر، مانند یارانه‌های مستقیم، تقاضا برای کالاهای اساسی را افزایش داده است.

عوامل مؤثر در کاهش تورم در سال ۲۰۲۴

با وجود چالش‌های فوق، ونزوئلا در سال ۲۰۲۴ موفق به کاهش نرخ تورم نقطه به نقطه شد. عوامل اصلی این کاهش عبارتند از:

۱. افزایش تولید نفت

• افزایش تولید: در سال ۲۰۲۳، تولید

نفت به حدود ۷۰۰ هزار بشکه در روز رسید که نشان‌دهنده افزایش ۴۰ درصدی نسبت به سال‌های گذشته است.

• همکاری‌های بین‌المللی: شرکت نفت ونزوئلا (PDVSA) همکاری‌هایی با شرکت‌های بین‌المللی مانند شورون (Chevron) آغاز کرده است که به بهبود تکنولوژی و افزایش تولید منجر شده است.

۲. پذیرش دلار به عنوان ارز مبادلاتی

• دلارزدایی اقتصاد: از سال ۲۰۲۰، دولت ونزوئلا به صورت غیررسمی دلار آمریکا را به عنوان ارز مبادلاتی پذیرفت. این اقدام به کاهش نوسانات نرخ ارز و ثبات قیمت‌ها کمک کرده است.

• کاهش استفاده از بولیوار: با کاهش اعتماد به پول ملی، بسیاری از معاملات داخلی با دلار انجام می‌شود که بر کنترل تورم تأثیر داشته است.

۳. توافقات سیاسی و اقتصادی

• کاهش تنش‌های سیاسی: توافقات بین دولت و مخالفان در نوامبر ۲۰۲۲ در کاهش بی‌ثباتی سیاسی نقش داشته است.

• رفع نسبی تحریم‌ها: برخی تحریم‌های ایالات متحده کاهش یافته با معافیت‌هایی اعطا شده که به افزایش صادرات نفت و ورود ارز به کشور منجر شده است.

۴. نظارت بر قیمت‌ها

• سیاست‌های کنترل قیمت: دولت با تعیین قیمت‌های حداکثری برای کالاهای اساسی و نظارت بر توزیع، تلاش کرده است تا از افزایش بی‌رویه قیمت‌ها جلوگیری کند.

• توزیع دولتی کالاها: ایجاد شبکه‌های توزیع دولتی برای کالاهای اساسی به کنترل قیمت‌ها و تأمین نیازهای اقشار آسیب‌پذیر کمک کرده است.

۵. توسعه تجارت خارجی

• تنوع در شرکای تجاری: افزایش روابط تجاری با کشورهایی مانند چین و ایران در جذب سرمایه‌گذاری و افزایش صادرات مؤثر بوده است.

• صادرات غیرنفتی: تلاش برای تنوع‌بخشی به اقتصاد و افزایش صادرات محصولات کشاورزی و معدنی.

۶. بهبود زیرساخت‌ها

• سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها: بهبود شبکه‌های حمل‌ونقل، انرژی و ارتباطات در افزایش کارایی اقتصادی تأثیرگذار بوده است.

شرق

خبر

تأثیر سوء تحریم بر سلامت فقرا

تحریم‌های اقتصادی تأثیر قابل توجهی بر سلامت شهروندان کشورهای تحریم‌زده دارند. محمدرضا فرزنانگان، هانیه سادات سجادی و رضا مجدزاده، پژوهشگران اقتصادی با انتشار مقاله‌ای در مجله Lancet از تأثیر تحریم بر سلامت فقرا و اقشار آسیب‌پذیر نوشته و پیشنهاد داده‌اند سازمان‌های جهانی سازوکارهایی برای حمایت از سلامت شهروندان کشورهای تحت تحریم ایجاد کنند.

تحریم‌های اقتصادی که روزگاری به عنوان اهرمی برای تقویت امنیت جهانی مورد استفاده قرار می‌گرفت، اکنون به دلیل عواقب شدید و ناخواسته آن بر سلامت افراد باید مورد بازنگری قرار گیرد. مطالعات نشان می‌دهد تحریم‌های اقتصادی امید به زندگی را به میزان ۱.۴ سال کاهش می‌دهد، نابرابری‌ها را عمیق‌تر می‌کند و شرایط بهداشتی و اقتصادی را بدتر می‌کند.

همچنین فروپاشی سیستم‌های بهداشتی در نتیجه تحریم‌های اقتصادی دسترسی به داروهای ضروری را کاهش می‌دهد و بحران‌های بهداشتی را تشدید می‌کند.

حالا هفتادویکمین جلسه دفتر منطقه‌ای WHO در مدیریتانه شرقی (EMRO) که برای ۱۶ اکتبر ۲۰۲۴ در قطر برنامه‌ریزی شده است، شعار «سلامت فراتر از مرزها: اقدام، دسترسی و برابری» را سرلوحه کرده است. اما در این منطقه، چهار کشور از ۲۲ کشور تحت تحریم‌های اقتصادی هستند. برای کاهش اثرات تحریم

بر سلامت شهروندان کشورهای تحت تحریم، پیشنهاد می‌شود سازمان جهانی بهداشت، کانال‌های بشردوستانه مستقلی را برای تضمین جریان آزاد کالاهای ضروری پزشکی، با سیستم‌های مالی اختصاصی ایجاد کند و حمایت از جمعیت آسیب‌پذیر را تضمین کند.

همچنین ایجاد مشارکت بین دولت‌ها، سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی و سایر سازمان‌ها می‌تواند منابع را بسیج کند و دسترسی به مراقبت‌های بهداشتی را بهبود بخشد. علاوه‌براین، ایجاد یک سیستم جامع برای پیش و ارزیابی اثرات سلامت بسیار مهم است.

چنین سیستمی امکان ارزیابی بلادرنگ را فراهم می‌کند و شاخص‌های کلیدی مانند دسترسی به مراقبت‌های بهداشتی، امنیت غذایی و بار بیماری را پوشش می‌دهد و نظارت مؤثر جامعه جهانی را قادر می‌کند تا نیازها را شناسایی کرده و از کمک‌های هدفمند حمایت کند و مستقیماً به چالش‌های مرتبط با تحریم‌های اقتصادی رسیدگی کند. علاوه‌براین، WHO باید از ظرفیت‌سازی با ترویج تولید داخلی داروها و لوازم ضروری، کاهش وابستگی به واردات که به دلیل تحریم‌های اقتصادی مختل شده است، حمایت کند.

تخصیص عادلانه منابع هم بسیار مهم است و WHO باید از این موضوع دفاع کند و برای ایجاد تاب‌آوری، فقرا و اقشار آسیب‌پذیر را در اولویت قرار

دهد. تقویت سیستم‌های بهداشتی از طریق بهبود حکمرانی هم بسیار مهم است و سازمان جهانی بهداشت را ملزم می‌کند تا به کشورها در اجرای ساختارهای حکومتی مؤثر برای افزایش تاب‌آوری کمک کند.

